

Q&A: De situatie in Gaza na het flotilla-incident

1. Houdt de blokkade van Gaza nog steeds aan?

Op 20 juni kondigde Israël een versoepeling aan van zijn blokkade van Gaza. Dit gebeurde onder internationale druk na Israël's aanval op 31 mei op een konvooi met hulpgoederen, *the Gaza Freedom Flotilla*. Israël stelde een lijst op met verboden goederen, in plaats van de eerdere lijst met toegelaten goederen. Tot juli verbood het alle commerciële invoer, uitgezonderd een veertigtal producten. Een woordvoerder van het leger verklaarde dat er 30 percent meer goederen in het gebied kunnen, tot 140 trucks per dag. Hierdoor zou de smokkel via de tunnels gevoelig zijn gedaald. Nu worden bijvoorbeeld speelgoed, keukengerei en matrassen toegelaten. Ook zou Israël in beperkte mate bouw materiaal toelaten voor projecten onder internationaal toezicht. Dit betekent echter dat privé-ondernemers meestal aangewezen blijven op de illegale tunnels voor de aanvoer van bouwmaterialen en reserveonderdelen. De 140 trucks vallen ook in het niets bij de 700 trucks die tot vóór Israël's terugtrekking in 2005 dagelijks het gebied in mochten. Ze vormen niet eens de helft van wat de inwoners van Gaza dagelijks nodig hebben om normaal te leven en handel te drijven. Hierbij worden de enorme hoeveelheden bouw materiaal voor het herstel van de schade van operatie Gegoten Lood zelfs niet in rekening gebracht. Bovendien rept Israël ook niet over export. Nochtans voorzag een akkoord uit 2005 (AMA) in 400 trucks export per dag. Bijgevolg blijft de bevolking genoopt tot consumptie (van bijna uitsluitend Israëlische producten) in plaats van productie.

2. Biedt de versoepeling van de blokkade geen hoop op beterschap?

Volgens de VN-organisatie voor humanitaire zaken OCHA is momenteel 80 percent van de 1,5 miljoen inwoners afhankelijk van humanitaire hulp en is 60 percent voedselonzeker. Logischerwijs moet de versoepeling van de blokkade hier verandering in brengen. Toch zijn internationale organisaties sceptisch. Ten eerste is het nog steeds onduidelijk wat er precies binnenmag. Ten tweede zijn veel ingrijpender maatregelen nodig om de economie van Gaza te doen heropleven. Volgens de Israëlische mensenrechtenorganisatie Gisha zullen de restricties op de productie van goederen de koopkracht van de Gazanen nog verder beperken. Gisha meent dat de versoepeling van de blokkade een maat voor niets is zolang Israël zijn economische oorlogvoering aanhoudt. Uiteindelijk zal de economie niet uit het slop geraken en blijven de inwoners van Gaza aangewezen op humanitaire hulp. Volgens waarnemers leiden de toenemende restricties ertoe dat het quasi onmogelijk is om het Gaza van vóór de blokkade voor de geest te halen. Dat zou uiteraard het referentiepunt moeten zijn, met als streefdoel het herstel van de economie.

3. Wat moet er dan gebeuren om Gaza uit het slop te halen?

Om het proces van 'on-ontwikkeling', de systematische vernieling van de economie, om te keren moet de blokkade worden opgeheven. Alle grensovergangen moeten worden opengesteld, bouwmaterialen en reserveonderdelen moeten worden ingevoerd, studenten moeten Gaza kunnen verlaten. Ook Catherine Ashton, de EU-vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid, benadrukte tijdens haar bezoek aan het gebied op 18 juli de noodzaak van vrij verkeer van personen en goederen. Dit vraagt een totale beleidsomkeer, waarbij Israël Gaza niet langer als een 'vijandige entiteit' beschouwt en de burgers niet onderwerpt aan collectieve bestraffing om Hamas klein te krijgen. Want dat is het uiteindelijke doel van de blokkade. Zoals waarnemers voorspelden, heeft de blokkade Hamas echter versterkt, onder meer door de illegale

tunneleconomie. Hierdoor evolueerde volgens econoom Omar Shaban de economie van Gaza naar een zwartemarkteconomie. Bovendien verloor Israël hierdoor de controle over de wapensmokkel volledig. Ondanks de blokkade zijn er nog raketaanvallen uit de Gazastrook op Israël.

4. Betwist Israël dan niet dat er een humanitaire crisis is in Gaza?

Een aantal VN-agentschappen en regeringen stellen dat de blokkade, de militaire operatie Gegoten Lood en de gevechten tussen Hamas en Fatah een humanitaire crisis veroorzaakten. De economie, de voedselveiligheid en de gezondheid van de inwoners gingen sinds het economisch embargo van 2006 ernstig achteruit. Israël meent dat er geen humanitaire crisis in Gaza is en dat aan de basisnoden van de bevolking wordt voldaan. De blokkade zou bedoeld zijn om de Hamasregering te straffen en zou niet tegen de burgerbevolking zijn gericht. Israël stelt dat het geen verplichtingen heeft tegenover de bevolking sinds zijn terugtrekking uit het gebied. De VN en mensenrechtenorganisaties betwisten dit. Door de toenemende kritiek op Israël, startten bepaalde Israëlische ministeries en media een campagne om de berichten over de humanitaire noden te ontkrachten. Zo stuurde het kabinet van de premier in mei menu's rond van een chique restaurant in Gaza. Eind juli berichtten de Israëlische media uitvoerig over de opening van een winkelcentrum. Ook al blijkt die informatie vaak onbetrouwbaar, toch zou die de berichten van VN-organisaties en de internationale gemeenschap onderuit moeten halen.

5. Zal Israël meewerken aan het onderzoek naar het Flotilla-incident?

Op 2 augustus maakte de Israëlische regering bekend dat ze het VN-voorstel over een internationaal onderzoek naar de raid op de *Gaza Freedom Flotilla* aanvaardt. Het is de eerste keer dat Israël meewerkt aan een VN-onderzoek over het Israëlische leger. Zo weigerde het elke medewerking aan het Goldstonerapport naar de schendingen van het internationaal recht tijdens operatie Gegoten Lood. Ook nu weigerde de regering oorspronkelijk haar medewerking en voerde ze zelf interne onderzoeken uit. Volgens waarnemers zou er grote druk zijn uitgevoerd om Israël te overtuigen, in de hoop dat dit ook de beschadigde relaties met Turkije zou verbeteren. VN-secretaris Ban Ki Moon stelde voor om een panel op te richten met Geoffrey Palmer, voormalig premier van Nieuw-Zeeland, Alvaro Uribe, uittredend president van Colombia, een Israëliër en een Turks lid. De keuze voor Uribe is merkwaardig aangezien er veel internationale kritiek is op zijn houding tegenover het internationaal recht. Het panel gaat op 10 augustus van start en zou midden september zijn eerste bevindingen presenteren. Het panel zal zich onder meer buigen over het gebruik van geweld en de vraag of dit vermeden kon worden en of Israël het internationaal recht schond.

Brigitte Herremans, medewerker Midden-Oosten Broederlijk Delen-Pax Christi Vlaanderen

Bronnen

Easing of siege might have negligible effect on Gaza, Amira Hass, <http://www.haaretz.com>

We don't need more lists, we need an end to economic warfare, Gisha, <http://www.gisha.org>

Gaza Flotilla drives Israel into a sea of stupidity, Gideon Levy, <http://www.haaretz.com>

Unraveling the closure of Gaza: What has and hasn't changed since the Cabinet decision and what are the implications?, Gisha, <http://www.gisha.org>

Not your average trip to the mall, Gaza Gateway, <http://www.gazagateway.org>

Occupied Palestinian Territory: Gaza humanitarian timeline since 2005, OCHA, www.irinnews.org